

به نام آن که جان را فکرت آموخت

فارسی و املاء سوم ابتدایی

زیر نظر و با مقدمه دکتر شاکری (شاگردی)

پیشگو شان

پیشگو شان

عنوان: فارسی و املاء سوم ابتدایی

مشتق‌ها و فکتور: تهران: تیزهوشان، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۳۲ص: مصور (رنگی)، جدول، نمودار.

شماره: ۲-۴۳-۶۲۸۳-۶۰۰-۹۷۸ : ۲۰۰۰ ریال

وضعیت فہرست نویسی : فیفا

یادداشت : واژه نامه. کتابنامه.

موضوع: فارسی - آزمون‌ها و تمرین‌ها - رسم‌الخط و املا - راهنمای آموزشی (ابتدایی)

ردہ بندی کنندہ: ۱۳۹۲ ف ۲۸ ج ۲۲ / ۳۰۶۰ LB

ردہ بندی دیویشی : ۳۷۲/۰۷۶

شماره کتابشناسی ملی : ۳۲۸۷۷۹

تلفن: ۰۲۱ - ۶۶۹۶۰۵۷۵
فکس: ۰۲۱ - ۲۲۲۲۲۲۲۲ (میرداماد)
www.Tizhoushan.ir

تهران - صندوق پستی ۱۴۱۵۵-۱۴۵۳ / فکس: ۶۶۹۷۴۸۵۴

مرکز پیش تهران: میدان انقلاب، کارگر جنوبی، روبروی پاساژ مهستان، کد پستی: ۱۹۶۷۲۸۵۴، تلفن: ۶۹۷۲۸۵۴

نام کتاب: فارسی و املاي سوم ابتدائي

پدید آورندگان: سحر حبیبی - زهرا شامانیان

زیر نظر: دکتر مهدی شاگردی (شاگری)

ناشر: مجتمع فرهنگی - انتشاراتی قلیز هوشان

ویراستار: زهرا شاعردی

واژه‌نگاری و صفحه‌آرایی: تیزهوشان

شمارگان: ۳۱۰۰

لیتوگرافی / چاپ / صحافی: سرمدی / عطف

نوبت چاپ: اول ۹۳-۱۳۹۲ (رنگی / رحلی)

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

این اثر به ابتکار مؤسسه‌ی فرهنگی تیزهوشان در کدنبخانه‌ی ملی به بیت رسید و با مجوز رسمی منتشر شده است. لذا هرگونه نسخه‌برداری و نمونه‌سازی از کل یا جزء آن بر اساس قانون نشر مصوبه‌ی مجلس شورای اسلامی بگونه‌ی قانونی و قضایی دارد.

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و پدران و مادران

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می‌شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این که شما دارای فرزندى با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می‌افتد که علائق و عواطفِ مادرانه یا پدرانه‌ی ما، بر واقعیت‌های موجود در فرزندانمان غالب می‌شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق‌العاده به حساب می‌آوریم؛ و برعکس، در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه‌ی مقایسه‌ای هم دارد، باعث مشکلاتی برای بچه‌ها می‌شود.

بدون شک، داشتنِ اطلاعاتی هرچند کلی درباره‌ی مقوله‌ی هوش و تیزهوشان، می‌تواند بسیاری از سؤال‌ها و نگرانی‌های ما درباره‌ی فرزندانمان را برطرف کند.

هوش، تیزهوشی و فرضیه‌ی هوش چندگانه!

هوش، از واژه‌ها و مفاهیمی است که ارائه‌ی تعریف واحدی برای آن سال‌ها مورد بحثِ روانشناسان بوده و با توجه به پیچیدگی ابعاد وجودی انسان، از جنبه‌های مختلفی تعریف شده است.

اگرچه ارائه‌ی تعریف واحدی از هوش، سال‌ها به طول انجامید، اما در بیانی ساده و اجمالی می‌توان این چنین بیان داشت که «هوش مجموعه‌ای از توانمندی‌های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می‌شود.»

ما با هوش به حل مسائل و ارائه‌ی راه‌کارهایی در زندگی و گاهی بروز نوآوری و خلق آثار هنری می‌پردازیم. در سخنوری و ایجاد ارتباطات اجتماعی و همین‌طور برای پاسخ به چارهایی که در ذهن‌مان به دلیل دقت بصری به محیط اطراف رخ می‌دهد، نیز از هوش خود استفاده می‌کنیم.

با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می‌شود که در توانایی‌های یاد شده، برجستگی بیشتری داشته باشند.

تحقیقاتی که طی سالیان اخیر درباره‌ی هوش به عمل آمده سبب پدید آمدن نظریات مختلفی شده است، از جمله این که زمانی تصور می‌شد، هوش هر فرد کاملاً ارثی است و تأثیرات محیطی در آن نقشی ندارد، اما با گذشت زمان و تحقیقات بیشتر، امروزه اعتقاد بر این است که در میزان بروز توان هوشی هر فرد، علاوه بر ارث، محیط هم بسیار مؤثر است. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، اما واقعیت این است که نقش محیط (اعم از خانواده/ مدرسه/ محیط اجتماعی)، علاوه بر آن که می‌تواند نقش مؤثری در بروز استعدادها داشته باشد، به همان اندازه نیز می‌تواند به صورت مهارت‌های بالقوه اثرگذار باشد.

بدین سبب، لازم است در اظهار نظر توان ذهنی فرزندانمان مراقب باشیم تا معیار سنجش آن را محدود به یک بُعد از هوش مثل هوش ریاضی و منطقی نکنیم. چرا که با فرضیه‌های قابل تأمل امروز و موضوع هوش چندگانه (ریاضی منطقی/ فضایی/ هنری/ جسمی حرکتی/ درون فردی/ اجتماعی و هوش کلامی) چنین برخوردی منطقی نخواهد بود.

تست‌های هوشی IQ

بسیاری از اولیا علاقه‌مندند بدانند فرزندشان از نظر هوشی در چه وضعیتی قرار دارد. هرچند بیش از یک قرن از ابداع آزمون‌های هوش می‌گذرد، (اولین آزمون هوش در سال ۵-۱۹ میلادی در فرانسه منتشر و به نام بینه - سیمون به ثبت رسید.) اما آزمون‌های هوش به مرور زمان تکامل یافته و تغییرات عمده‌ای به‌خصوص در جهت رفع ضعف‌های مربوط به خلاقیت در آن‌ها ایجاد شده است.

امروزه آزمون‌های هوش در مراکز آموزشی کشور ما نیز بسیار متداول شده و اصطلاح بهره‌ی هوشی برای بیش‌تر اولیا واژه‌ای آشنا است.

اندازه‌گیری و سنجش هوش با روش‌های مختلفی در کشور ما انجام می‌گیرد، اما باید در نظر داشت که انطباق صحیح آن‌ها با مسائل فرهنگی، اجتماعی و البته میزان مهارت شخص تست‌گیرنده در اعتبار این آزمون‌ها نقش بسیاری دارد.

اصطلاح بهره‌ی هوشی (I.Q.)، در واقع حاصل عبارت $100 \times \frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این فرمول عدد ۱۰۰ به‌طور قراردادی برای نشان دادن بهره‌ی هوشی در نظر گرفته می‌شود. عدد ۱۰۰ برای کودکی با بهره‌ی هوشی عادی در نظر گرفته شده و بر این اساس، بهره‌ی هوشی کمتر از ۱۰۰، به معنای آن است که فرد از گروه سنی خود عقب‌تر و بهره‌ی هوشی بالای ۱۰۰ به معنای بالاتر بودن فرد از نظر هوشی نسبت به گروه سنی خود است.

لازم به ذکر است، امروزه با توجه به موضوع هوش چندگانه، روانشناسان بر این باعتقادند که هوش انسان، پیچیده‌تر از آن است که بتوان آن را در یک آزمون نود دقیقه‌ای سنجید!!

معیارهای تشخیصی تیزهوشان

باید توجه داشت که تعداد افراد تیزهوش نسبت به کل جمعیت بشر بسیار اندک است و معمولاً در آمارهای ارائه شده، اختلاف نظرهای زیادی وجود دارد که البته پیچیدگی انسان مهم‌ترین علل این اختلاف نظرهاست. چنانچه در موارد بسیاری استعدادهایی از بعضی افراد بروز کرده که تصور آن هم به ذهن نمی‌رسیده است. دیگر آن که در دوره‌های مختلف، معیارهای ارزشی متفاوت بوده و همین امر در تعیین و ارائه‌ی معیارهای تشخیصی اثرگذار بوده است. هم‌چنین، موضوع سعی و تلاش و اثر آن در بروز استعدادها و توانمندی‌های بشری را نیز نباید از نظر دور داشت.

هرچند معیارهای بسیاری برای تعیین تیزهوشی ذکر شده است اما از موارد تشخیصی که در حال حاضر در بین روانشناسان مطرح است شش معیار ذیل جایگاه مهم‌تری داشته که عبارت است از:

(۱) بالا بودن هوش عمومی یا توانایی ذهنی عام

(۲) دارا بودن جوهره‌ی مدیریتی

(۳) علائق هنری (به‌صورت خودجوش)

(۴) بالا بودن قدرت روان‌تنی (psychomotor)

(۵) پیشرفته‌ی تحصیلی بودن

(۶) تفکر خلاق بالا

قابل ذکر است که هرکدام از معیارهای فوق قابل بحث و تأمل بوده که در این پیش‌گفتار جای پرداختن به آن نیست.

هوش هیجانی (Emotional Intelligence (EiQ

در چند دهه‌ی اخیر بررسی‌هایی بر روی افرادی صورت گرفته که با وجود دارا بودن ضریب هوشی (IQ) بالا در کودکی در بزرگسالی افراد موفق نبوده‌اند و برعکس افراد موفق بزرگسالی که در کودکی از نظر ضریب هوشی در حد معمولی بوده‌اند. این واقعیت توجه دانشمندان را به‌سوی موضوع مهمی معطوف داشت که «هوش هیجانی» نام گرفت.

وجود هیجانات درونی در انسان، کنترل و عدم کنترل آن‌ها واقعیتی است که تأثیر آن در شکل‌گیری شخصیت، موفقیت یا عدم موفقیت اجتماعی بسیار نقش‌آفرین است. بدین خاطر امروزه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت‌های فردی و اجتماعی برای آن اهمیت بسیار زیادی قائل شده‌اند.

واقعیت این است که هیجانات با انسان همراه است و دلیلی بر مهار و یا از بین بردن آن نیست، بلکه معقول‌تر «کنترل» آن‌ها است. بی‌تردید مهار هیجانات باید از درون انسان آن‌هم به‌وسیله‌ی قدرت «عقل و خرد» صورت گیرد که در این حالت، نقطه‌ی تلاقی عقل و هیجانات، مؤلف پدیده‌ی هوش هیجانی خواهد شد و این پدیده آنقدر با اهمیت است که امروزه نقش آن را در موفقیت‌های فردی و اجتماعی بسیار بیش‌تر از ضریب هوشی (IQ) می‌دانند.

در نظر داشته‌باشیم که دوره‌ی کودکی بهترین زمانی است که می‌توان به موضوع هوش هیجانی توجهی خاصی کرد، ضمن این‌که این پدیده قابل تقویت و رشد هم هست؛ بدین علت نقش ما اولیا در آموزش فرزندانمان در جهت کنترل هیجانات و بالنتیجه افزایش هوش هیجانی آن‌ها بسیار با اهمیت است.

تیزهوشان و تاریخچه‌ی جهانی آن :

تیزهوش‌ها همان‌هایی هستند که همیشه در طول تاریخ توجه بسیاری را به خود جلب کرده‌اند. چنانچه کنفوسیوس در چین و افلاطون در یونان به این قشر توجه ویژه‌ای داشته‌اند. افلاطون معتقد بود باید به افراد نخبه فلسفه آموزش داد و مسئولیت‌های حکومتی را به آن‌ها سپرد.

توجه به افراد نخبه، جداسازی و آموزش‌های ویژه به کودکان سرآمد و تیزهوشان تقریباً به حدود یک قرن پیش برمی‌گردد، چنانچه براساس مستندات تاریخی، اولین مدرسه‌ی تیزهوش به‌طور رسمی در اوایل قرن بیستم در امریکا پایه‌گذاری شد و سپس در دیگر کشورها توسعه یافت.

جالب آن است بدانید، در همان سال‌ها مطالعات و تحقیقات بسیاری در رابطه با عملکرد و میزان تأثیر این افراد بر پیشرفت جامعه انجام گرفت. از جمله در یک پروژه‌ی تحقیقاتی که حدود ۴۰ سال به‌طول انجامید و بررسی ۱۵۰۰ تیزهوش - ۱ ساله را در چهل‌سال پیگیری کرد، نتایج ارزنده‌ای از اثرات این قشر در پیشرفت علم و صنعت و تکنولوژی در کشور امریکا به‌جای گذاشت که از آن پس همچنان نوع توجه به آن‌ها بسیار ریزبینانه‌تر ادامه پیدا کرد.

لازم است بدانید، عده‌ای پیشرفت امریکا را تا حد زیادی مرهون تفکر و توجه به همین افراد می‌دانند. در حال حاضر در بیش‌تر کشورهای پیشرفته، بودجه‌ی خاصی را برای تربیت کودکان نخبه در نظر می‌گیرند.

ایران و استعداد‌های درخشان

در کشور ما تاریخ تأسیس مدارس استعداد‌های درخشان به قبل از انقلاب اسلامی برمی‌گردد، آن هم محدود به تهران و سپس مشهد و کرمان. اما بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی، در پی توجه بیش‌تر به موضوع مهم تیزهوشان، به همت مسئولان وقت، این مراکز تحت نام «سازمان ملی پرورش استعداد‌های درخشان» (سمپاد) به‌طور کمی گسترش یافت، چنانچه علاوه بر مراکز استان‌ها در بعضی از شهرستان‌هایی که دارای شرایط لازم باشند، این مراکز توسعه یافته است.

در حال حاضر در کشور ما معدل بالا در پایه‌ی تحصیلی ششم ابتدایی جهت حضور در آزمون‌های ورودی مدارس تیزهوشان پیش‌شرط لازم در نظر گرفته شده است. نکته‌ی قابل تأمل آن که شرایط پذیرش ورود به مراکز سمپاد در ایران، معیار پیشرفته‌ی تحصیلی بودن است که این جای تأمل دارد، زیرا در معیار پیشرفته‌ی تحصیلی، باید در نظر داشته باشیم که: هرچند بیش‌تر تیزهوش‌ها، پیشرفته‌ی تحصیلی هستند، اما هر پیشرفته‌ی تحصیلی الزاماً تیزهوش نیست!

هر چند حجم بالای متقاضی و ظرفیت محدود این مراکز را در انتخاب این نوع سنجش نباید از نظر دور داشت.

قابل ذکر است که در کشور ما مراکز تیزهوشان محدود به بالای مقطع ابتدایی است هرچند در یکی دو سال اخیر زمره‌ی تشکیل مقطع ابتدایی شروع شده است.

نکته‌ی قابل تأمل، ...

از موارد مهمی که امروزه در سیستم‌های نوین آموزشی دنیا در نظر گرفته می‌شود توجه به بُعد «تفکر خلاق» بچه‌هاست. بر این مبنا، سال‌هاست ایجلااد آرامش و تنش‌زدایی از بچه‌ها در محیط‌های آموزشی از معیارهای قابل توجه آموزش کودکان سرآمد است. امید است در کشور ما هم این تفکر هر چه بیشتر عملی شود.

درباره کتاب حاضر:

کتاب حاضر که توسط دو تن از کارشناسان با تجربه‌ی پایه‌ی سوم ابتدایی به مرحله‌ی تألیف رسیده اثری بسیار خلاقانه و ارزشمند بوده که می‌تواند در رشد آموزشی دانش‌آموزان این پایه بسیار اثرگذار باشد. امید است مجتمع فرهنگی تیزهوشان که به عنوان یک مرکز فرهنگی غیردولتی با هدف شناسایی، جذب و آموزش کودکان و نوجوانان سرآمد و نخبه‌ی ایران پایه‌گذاری شده، بتواند در واحد انتشارات نیز، پاسخگوی نیاز فرزندان گرانمایه‌ی این مرز و بوم باشد.

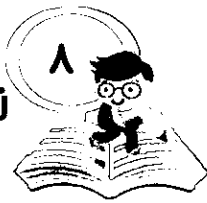
شاد و سربلند باشید

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاگری)

تهران - چاپ اول / مهر ۱۳۹۲

«فهرست»

۸	یادآوری تمرینات دوم ابتدایی
۱۶	درس اول: محله‌ی ما
۲۳	درس دوم: زنگ ورزش
۳۱	درس سوم: آسمان آبی، طبیعت پاک
۳۷	درس چهارم: آواز گنجشک
۴۳	درس پنجم: بلدرچین و برزگر
۵۰	درس ششم: فداکاران
۵۶	درس هفتم: کار نیک
۶۵	درس هشتم: پیراهن بهشتی
۷۱	درس نهم: بوی نرگس
۷۷	درس دهم: یار مهربان
۸۳	درس یازدهم: نویسنده‌ی بزرگ
۹۱	درس دوازدهم: ایران عزیز
۹۸	درس سیزدهم: درس آزاد
۱۰۰	درس چهاردهم: ایران آباد
۱۱۰	درس پانزدهم: دریا
۱۱۸	درس شانزدهم: اگر جنگل نباشد
۱۲۶	درس هفدهم: چشم‌های آسمان

یادآوری تمرینات دوم ابتدایی

هر کلمه، تو را به یاد چه چیزهایی می‌اندازد؟ کامل کن.

پاییز

.....

.....

.....

.....

فردوسی

.....

.....

.....

.....

مخالف هر کلمه را در زیر آن بنویس.

باحوصله

خوش حال

ضعیف

سیراب

خنده

آغاز

طلوع

نیکوکار